

De Bonkelaar

50 – jarig jubileum

Nummer 57b

Tiel, maart 2020

Beste molenaars,

Langs deze weg laten wij jullie de Bonkelaar 57b toekomen, wat al weer de tweede Bonkelaar van 2020 is. Hierin hebben we een mededeling vanuit het landelijk bestuur, kijken wij even terug op onze eerste jubileumactiviteit van dinsdag 18 februari j.l. en kijken vooruit naar onze volgende jubileumactiviteit

MEDEDELING VANUIT HET (LANDELIJK) BESTUUR

Zoals jullie mogelijk hier en daar gelezen hebben (o.a. Gildebrief en Facebook) wordt er op 18, 19 en 20 juni een Internationale Conferentie “The Craft of the Miller” georganiseerd op de Zaanse Schans. Deze conferentie wordt georganiseerd naar aanleiding van het feit dat het molenaarsambacht in 2017 uitgeroepen werd tot immaterieel erfgoed van de UNESCO. Want het behouden van het molenaarsambacht is niet alleen een Nederlandse aangelegenheid, want dit speelt in veel meer landen van de wereld. Echter men kan gerust stellen dat wij met het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde, de Hollandsche Molen, het Gilde van Vrijwillige Molenaars, het Gild Fryske Mounders en het Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland voorop lopen in het behoud van dit molenaarsambacht. Door het organiseren van deze conferentie wil men wind- en watermolen organisaties uit het de gehele wereld bij elkaar brengen om kennis en vaardigheden met elkaar te delen en een internationaal netwerk van molenaars en molenorganisatie op te zetten.

De eerste twee dagen (18 en 19 juni) worden speciaal georganiseerd voor de internationale genodigde molenaars en molenorganisaties, maar zaterdag 20 juni is een dag voor alle molenaars. Dus ook voor onze Gelderse molenaars. Mocht je in contact willen komen met molenaars en molenorganisatie uit andere delen van de wereld, ga dan naar deze ontmoetingsdag. In de middag kun je natuurlijk ook de molens bezoeken aan de Zaanse Schans, maar men kan dan ook voor het eerst een kijkje nemen in het nieuwe molenmuseum dat momenteel nog gerealiseerd wordt aan de Zaanse Schans en wat de naam “Wereld van Windmolens” gaat dragen. Deelname aan deze dag is kosteloos, maar men moet zich wel voor de 1ste juni aanmelden voor deze dag. Voor nadere informatie over deze Internationale conferentie en het opgeven hiervoor, ga naar: <https://www.cultureelerfgoed.nl/actueel/agenda/2020/06/20/international-conference-on-the-craft-of-the-miller>

50-JARIG JUBILEUMACTIVITEITEN:

LEZING JAROSLAW JANKOWSKI OP DINSDAG 18 FEBRUARI 2020 DE KROON ARNHEM

Op dinsdag 18 februari j.l. vond onze eerste jubileumactiviteit plaats en daarvoor was Jaroslaw Jankowski op bezoek in de paardenstal van molen De Kroon. Jaroslaw Jankowski is directeur van het “Muzeum Młynarstwa i Rolnictwa w Osiecznej” (molenmuseum in Polen) en schrijver en illustrator van het boek “History of milling in the world” (geschiedenis van het malen in de wereld). Hij was samen met zijn vrouw Ewa en zoon Marek Jankowski en hun molenvrienden Ela en Henk Geitenbeek naar Arnhem toegekomen. Op deze avond gaf hij ons middels foto's en korte video's een blik in zijn museum, molenmakerswerk en boek over de geschiedenis van het malen in de wereld. Omdat wij als Gelderse Molenaars het Pools niet eigen zijn werd hij hierbij ondersteund door Ela Geitenbeek (vrouw van molenaar Henk Geitenbeek) voor de vertaling. In de pauze konden belangstellende (leerling) molenaars op deze avond zijn boek kopen wat natuurlijk ook door hem gesigneerd werd. Als dank van waardering gaven wij aan zowel Jaroslaw als Ela een kruidenbitter cadeau, waarbij Jaroslaw de sterkere versie kreeg en Ela de zoetere versie, waarmee wij hen beide hartelijk danken voor deze mooie avond (zie ook de foto's van Marek Jankowski hierna).

Mochten jullie het boek “History of milling in the world” (geschiedenis van het malen in de wereld) nog aan willen schaffen, neem dan contact op met Henk Geitenbeek, want hij heeft nog exemplaren van dit boek. Henk kunnen jullie bereiken door een mailtje te sturen aan: hgeitenbeek@gmail.com

JUBILEUMS- EN VOORJAARS-BUSEXCURSIE EIFEL 28 MAART 2020

Zoals jullie hebben kunnen lezen in de Bonkelaar 57 organiseren wij op zaterdag 28 maart a.s. onze tweede activiteit in het kader van ons 50-jarig opleidingsjubileum van de afdeling Gelderland van het Gilde van Vrijwillige Moleaars. En dit is de busexcursie naar de Duitse Eifel en meer specifiek naar het plaatsje Birgel. In dit plaatsje gaan we de "Historische Wassermühle" (historische watermolen) bezoeken. De oude molen, welke eigenlijk de korenmolen is, is de oudste van 4 functionerende molens op het molenterrein in Birgel. Deze molen stamt uit de 13de eeuw en werd tot 1917 met houten waterraderen aangedreven en in 1917 door Peter Reifferscheid in privébezit overgenomen. In hetzelfde jaar 1917 werd ook een zaagsmolen op de oude molen aangesloten en werd toen van een turbine voorzien en was daarmee de grootste molen in de regio Daun/Vulkaneifel. Het vermogen van de turbine met 20,9 kW (28 Pk) was voldoende om beide molens middels waterkracht aan te drijven.

De korenmolen heeft een reinigings- en pelmachine voor het graan, wat vervolgens naar de 4 walsstoelen en 1 maalgang getransporteerd kan worden om te vermalen. Na het malen wordt het volkorenmeel naar de "Plansichter" getransporteerd, waar het meel uitgezeefd wordt in het grove meel, zemelen, gries en bloem. De originele zaagsmolen is te vinden in het op het complex gelegen restaurant en is voorzien van een horizontale zaag. Op speciale momenten wordt deze zaagsmolen in bedrijf gesteld. De korenmolen had een maalcapaciteit van 3500 kg meel en daarvan kon de familie Reifferscheid tot in de zeventiger jaren overleven. Daarna kon men niet meer opboksen tegen de grote industriële maalderijen. Molenaar Erwin von der Mühle (Erwin Spohr) heeft dit complex gerestaureerd en zelfs uitgebreid met een oliemolen en een mosterdmolen.

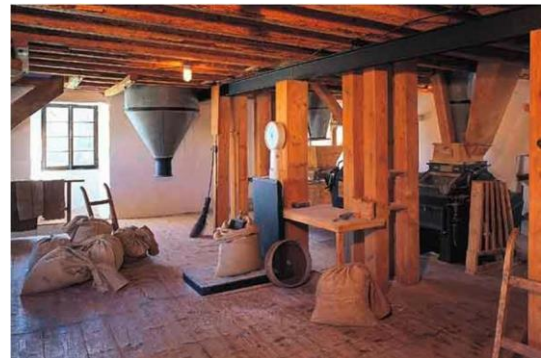
De mosterdmolen die hier ook te vinden is, brengt je terug in de tijd dat er nog zonder conserveringsmiddelen en kunstmatige ingrediënten mosterd gemaakt werd. Zwarte en gele mosterdzaden worden in een maalgang gemalen en in een mengkuip met water en azijn tot een mosterdbrj gemengd.

Met suiker en zout en een kruiden-mengsel van de mosterdmolenaar wordt er dan een heerlijke mosterd van gemaakt.

Verder is er op het molencolplex ook nog een bakkerij (houtgestookte ovens) en een stokerij te vinden en men kan er zelfs trouwen. En Erwin von der Mühle kan niet stil zitten, want ondertussen brouwt hij ook al zijn eigen bier.

Op zaterdag 28 maart vertrekken we om 07:00 uur vanaf het terrein van de Betuwe Express in Herveld en zullen we zo rond 10:00 uur aankomen in Birgel bij de historische watermolen. Hier worden we door "Chefmüller" Erwin von der Mühle ontvangen met een bak koffie of thee en zal hij ons wat vertellen over de geschiedenis van dit molencolplex.

De oliemolen komt uit de Selfkant (regio Heinsberg) en is bijna 200 jaar oud. Bij de productie van raapolie bereikt de molen een capaciteit van 300 liter per dag. Daarbij wordt het raapzaad onder de kantstenen, zeg maar, open gewreven, vervolgens verwarmt en dan bij niet meer dan 20 °C geperst (koude persing).

Daarna wordt de groep deelnemers in twee groepen opgedeeld en zal het programma er als volgt uitzien:

- 11:30 – 12:30 uur:
 - Groep 1: rondleiding incl. proeverij over het molencomplex.
 - Groep 2: gaat aan de slag in de:
 - Korenmolen: hier gaat men graan malen en havervlokken maken, die men mengt tot een müsli
 - Mosterdmolen: hier gaat men zijn eigen mosterd maken
 - Oliemolen: hier gaat men met handpersen zijn eigen olie persen
- 12:30 – 14:00 uur:
 - Middageten in de vorm van een "Eintopf" (eenpansgerecht) incl. een consumptie
- 14:00 – 16:30 uur:
 - Groep 1: gaat aan de slag in de:
 - Korenmolen: hier gaat men graan malen en havervlokken maken, die men mengt tot een müsli
 - Mosterdmolen: hier gaat men zijn eigen mosterd maken
 - Oliemolen: hier gaat men met handpersen zijn eigen olie persen
 - Groep 2: rondleiding incl. proeverij over het molencomplex.
- Circa 15:30 uur:
 - Koffie- of theetijd met appeltaart
- 17:00 uur: vertrek vanuit Birgel
- Circa 20:00 uur:
 - Aankomst bij de Betuwe Express in Herveld

De kosten voor deze excursie bedragen € 45,00 p.p. Inbegrepen zijn buskosten, koffie/thee bij ontvangst, middageten incl. een consumptie, koffie/thee met appelgebak in de middag, rondleiding incl. proeven "Schnaps" (jenever) of likeur en de activiteiten in de koren-, mosterd- en oliemolen (waar je je eigen müsli en mosterd maakt en olie perst en mee naar huis krijgt) en een bedankje voor de gavende molenaars.

Opgave voor deze excursie kan tot uiterlijk 10 maart: Per mail: petrovandoorne@kpnmail.nl of telefonisch 0619195460.

Na ontvangst van de inschrijving ontvangen jullie vanaf 2 maart een bevestiging gemaild met daarin de gegevens van het rekeningnummer waar het verschuldigde bedrag van € 45,00 p.p. op overgemaakt moet worden. Dit bedrag moet uiterlijk 12 maart op de rekening van onze afdeling staan. Zo niet, dan vervalt de inschrijving en kunnen personen uit de wachtlijst de vrijgekomen plaats innemen. Bij het inschrijven gelden de volgende voorwaarden: maximaal aantal deelnemers is 90 personen. Bij meer opgaven dan de maximale 90 personen schuiven introducees door naar de wachtlijst en als er dan nog te veel aanmeldingen zijn schuiven de niet-Gelderse leden door naar de wachtlijst. Bij het doorschuiven geldt altijd "wie als laatste zich aangemeld heeft, schuift als eerste door naar de wachtlijst".

Oftewel ben er snel bij en:

geef je voor de 10de maart op en betaal voor de 12de maart!

CONTACTDAG AFDELING GELDERLAND OP ZATERDAG 26 SEPTEMBER 2020 TE LIEVELDE

Binnen enkele weken zal er weer een extra editie van de Bonkelaar uitkomen en daarin zullen wij de eerste plannen naar voren brengen voor onze jubileum contactdag bij Erve Kots te Lievelde. Dus nog even geduld, maar zoals ook al in Bonkelaar 57 aangegeven: reserveer alvast zaterdag 26 september 2020 in jullie agenda, zodat jullie niets missen van deze jubileum editie van de contactdag!

AGENDA

•	Wo	18 mrt. 2020	theorieavond, "De Kroon": Molentypes, Deel 2*
•	Za	28 mrt. 2020	Jubileum- en Voorjaars-busexcursie Eifel, zie beschrijving hiervoor.
•	Za	04 apr. 2020	Jaarvergadering Gilde van Vrijwillige Molenaars, Opwettense Watermolen, Nuenen
•	Za	11 apr. 2020	Algemene Vergadering De Hollandsche Molen, Amersfoort
•	Wo	15 apr. 2020	theorieavond, 'De Kroon': Molenfuncties, Deel 1*
•	Za	09 mei 2020	Nationale Molendag (enkele molens ook zondag 10 mei)
•	Wo	20 mei 2020	theorieavond, 'De Kroon': Molenfuncties, Deel 2*
•	Wo	17 jun. 2020	theorieavond, 'De Kroon': Onderhoud/Valbeveiliging*
•	Za	20 jun. 2020	Internationale Conferentie "The Craft of the Miller", Zaanse Schans
•	Wo	16 sep. 2020	eerste theorieavond na de vakantie, "De Kroon": Veiligheid*
•	Za	26 sep. 2020	Contactdag afdeling Gelderland, Erve Kots, Lievelde

* = aanvang avonden 20:00 uur